

Modernitat i mediocritat

L'any passat va fer cent anys del naixement del gironí Josep M. Corredor. El calendari ens ha donat l'oportunitat de tornar als seus escrits, no solament a les seves famoses *Converses amb Pau Casals*, sinó també a alguns dels seus esplèndids articles, aplegats sota el títol *Contra la valoració de la mediocritat*. Certament, un intel·lectual com ell havia de condemnar la mediocritat. Però, tants anys després, no tinc cap dubte que la mediocritat es continua trobant còmoda entre nosaltres, fins i tot justificada per alguns moderns que ho accepten pràcticament tot i que aplaudeixen (s'aplaudeixen) sovint i fort.

Aquesta setmana, hem tingut la sort de poder seguir les lliçons de Zygmunt Bauman a la Càtedra Ferrater Mora de la UdG. És ell qui ha fet l'esplèndida troballa de la metàfora de la *modernitat líquida* per referir-se a la nostra època. Certament, és líquid tot allò que no pot aguantar la mateixa forma gaire estona, tot allò que pots fer canviar de forma sense gaire esforç. En el passat –un passat no gaire llunyà–, la societat, l'escola, l'empresa, la família, l'art o l'ètica eren sòlids, i mostraven la seva solidesa precisament perquè canviaven poc i ho feien amb dificultat.

Ara ja no, ara la nostra vida col·lectiva ha perdut seguretat, ha perdut solidesa i fonaments. Allò que millor la defineix és la seva condició líquida, mòbil, canviant, inestable, incerta. Que no tinguem certeses absolutes no vol dir, però, que hàgim de llançar-nos als braços de la mediocritat, de la grisor,

del pensament més convencional, més avorrit, més paralitzant, més estúpidament anivellador i previsible. El fet que la nostra no sigui una època sòlida, feta i acabada, més aviat ens obliga a una actitud absolutament contrària, ens obliga a estar alerta, a aprendre a discernir, a buscar i rebuçar aquells elements que ens poden resultar estimulants i crítics, allò que ens desvetlli i ens mantingui desperts contra l'erosió i el rovell. Perquè l'època de les seguretats, les garanties i els dogmes no es vol pas acomiadar sense deixar rastre i per això confon i rovella tot el que troba.

La incertesa de l'època que ens ha tocat viure és senzillament fascinant, però reclama coratge i lucidesa. Però no han entès res els que

JOSEP-M. TERRICABRAS

CATEDRÀTIC DE FILOSOFIA, UDG

La vida de recerca, la vida a la intempèrie, és un tret bàsic del nostre temps

es pensen que es pot reinstaurar la solidesa del passat i que la liquiditat de Bauman és un invent passatger. ¿De debò es pensa algú que la moral i l'art poden ser els d'abans? ¿Que ho poden ser les relacions familiars, les formes de producció, les iniciatives empresarials o la investigació científico-tècnica? ¿Algú creu que la política i la democràcia no s'han d'entendre i de practicar d'una forma radicalment diferent de com s'ha fet fins ara? Si algú pensa aquestes coses, el planyo. Tingui l'edat que tingui, ja no és d'aquesta època.

Amb això, però, no vull pas contribuir a la moda absurda de la innovació per la innovació, com si qualsevol cosa que fos diferent d'abans ja fos, per això mateix, bona. Quan em diuen "Això encara

no s'havia fet mai", el primer que em plantejo és "Per què no?", i després m'ho miro i ho examino amb calma. La innovació per la innovació no ofereix cap garantia de saber construir una societat necessàriament nova. Perquè no són simplement novetats i acudits el que necessitem, sinó que hem d'assajar respostes a les noves necessitats i als perills nous amb què estem confrontats. Això demana temps, no podem esperar solucions i salvacions automàtiques. La vida de recerca, la vida a la intempèrie, és una de les característiques bàsiques de la nostra modernitat. Hem d'assajar, hem de proposar, participar, buscar i trobar. I no podem considerar cap de les troballes com a definitiva, perquè cadascuna obrirà noves possibilitats i, doncs, nous reptes i nous riscos.

Per això s'ha d'intensificar la lluita contra la mediocritat i la mesquinesa. Perquè ara la mediocritat també és líquida, també s'escampa i s'estén arreu. En la societat sòlida, el mediocre quedava al descobert, perquè la seva mediocritat pesava molt i també era molt evident. Ara la mediocritat pot fer més mal, pot escanyar l'esforç necessari per trobar camins i respostes. Sí, són molt mediocre els focs d'encenalls innovadors i guapíssims que, en nom d'una modernitat postissa, fan que tot sembli nou sense que res no canviï, perquè els vents de la incertesa, la reflexió i la crítica no són els seus vents. Seria una irresponsabilitat enorme no entendre que la història que s'ha de fer no la poden fer els mediocre. Encara que siguem nosaltres.

XAVIER BERTRAL